

KORUNMASI GEREKLİ TAŞINIR KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARININ YURT DIŞINA ÇIKARILMASI VE YURDA SOKULMASI HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak

Amaç

Madde 1- Bu yönetmeliğin amacı, korunması gerekli taşınır kültür ve tabiat varlıklarının geçici olarak sergilenmek üzere, yurt dışına gönderilmesi esaslarıyla Türkiye’de görevli Elçilikler ve Uluslar arası kuruluşlar ile konsolosluklar mensubu diplomatik statüye sahip kişilerin beraberinde getirecekleri ve götürecekleri bu tür varlıkların giriş ve çıkışlarında yapılacak işlemleri belirlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu yönetmelik yurt dışına götürülecek ve yurda getirilecek korunması gerekli taşınır kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili kuruluş ve kişilerle sergilenme ve müracaat esaslarını kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu yönetmelik 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu’nun 32 nci maddesi gereğince hazırlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Sergiler

İzin

Madde 4- Milli çıkarlarımızın gerektirdiği durumlarda, korunması gerekli taşınır kültür ve tabiat varlıklarının sergilenmek amacıyla yurt dışına çıkarılması, yükseköğretim kurumlarının arkeoloji ve sanat tarihi bölümlerinin başkanları arasında Kültür Bakanlığınca teşkil edilecek “Bilim Kurulu” kararı ve anılan Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla mümkündür.

Bilim Kurulu; Kültür Bakanlığınca yüksek öğretim kurumlarının arkeoloji ve sanat tarihi öğrenimi yapan fakültelerinden beş tanesinin bölüm başkanlarından seçilir.

Seçilen bölüm başkanları, Kültür Bakanlığı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürünün başkanlığında toplanır. Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürü bulunmadığı zamanlarda toplantıya konu ile ilgili Genel Müdür Yardımcısı başkanlık eder.

Kurul üyesi bölüm başkanlarından birisi mazereti nedeniyle toplantıya katılmadığı takdirde, konu ile ilgili bölüm başkan yardımcısı katılır. Kararlar oy çokluğu ile alınır. Eşitlik halinde Başkanın bulunduğu tarafın oyları esas alınır.

Bakanlıkça ihtiyaç duyulduğunda kurul üyeleri toplantıya çağırılır. Kurul üyelerinin yüksek öğretim kurumlarındaki bölüm başkanlığı görevi devam ettiği sürece Bilim Kurulundaki görevleri de devam eder.

Müracaat

Madde 5- Bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının, gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan taşınır kültür ve tabiat varlıklarının yurt içinden veya yurt dışından gelen teklifler üzerine sergilenmesi amacıyla yurt dışına çıkarılabilmeleri için :

a) Sergi düzenlemek isteğinde bulunan kuruluş sergiye dahil etmek istediği taşınır kültür ve tabiat varlıklarının envanter listesini hazırlayabilmek için, Dışişleri Bakanlığı kanalıyla Kültür bakanlığına müracaat ederek ön izin talep eder.

b) Envanter listesinin hazırlanmasından sonra bu kuruluş, serginin amacı, yeri, tarihi, süresi, taşınır kültür ve tabiat varlıklarının envanter listesi gideceği ülke makamlarından sağlamış olduğu teminat ve diğer koşullarla ilgili bilgi ve belgeleri içeren dosyası ile Dışişleri Bakanlığına yeniden başvurur.

c) Dışişleri Bakanlığı bu yoldaki müracaatların milli çıkarlarımız açısından ve diğer yönlerden değerlendirerek görüşü ile birlikte Kültür Bakanlığına iletir. Ancak, askeri müzeler ile ilgili talepler için Genel Kurmay Bakanlığının görüşünü de alır.

d) Durum Kültür Bakanlığınca bu yönetmelik çerçevesinde incelenir. Uygun görüldüğü takdirde, Bilim Kurulunun kararı da alınarak aşağıdaki belgeler ile birlikte dosya, Bakanlar Kurulu kararı alınmak üzere Başbakanlığa arz edilir.

- 1- Taşınır kültür ve tabiat varlıklarının değerlerini de gösterir fotoğraflı envanter fişleri,
- 2- Sigorta edileceğine dair garanti belgeleri,
- 3- Yurt içinde ve yurt dışında nakil ve genel emniyet ile ilgili garanti belgeleri,
- e) Kültür Bakanlığınca korunması gerekli taşınır kültür ve tabiat varlıklarının sergilenmesi amacıyla, yurt dışına çıkarılması istendiği takdirde de Dışişleri Bakanlığının görüşü alınır.

Şartlar

Madde 6- Taşınır kültür ve tabiat varlıklarının yurt dışına çıkarılmasında aşağıdaki şartlar arasında :

- a) Bu varlıkların mühürlü hasar, zarar, tecavüz, değişiklik ve kaybolma ihtimaline karşı sergileneceği ülke makamlarından teminat alınır,
- b) Varlıklar sigortalanır,
- c) Varlıkların sergi sonunda geri gönderileceği teminata bağlanır,
- d) Varlıkların sağlığı, yapısal özelliği gibi hususlar açısından gönderilmesi sakıncalı olanlar yerine mümkünse kopyaları gönderilir.
- e) Yayın hakkı saklı olanlar da bu durumu dikkate alınır,
- f) Nakil ve ambalajlamanın varlıkların özelliklerine göre yapılması sağlanır,
- g) Varlıkların sigortalanmasına esas olacak değeri envanter kayıtları ile birlikte önceden tespit edilir,
- h) Varlıklar sigorta poliçeleri alınmadan bulunduğu yerden çıkarılamaz,
- i) Sergi süresi eserlerin ülkelerde çıkış tarihinden itibaren bir ülke için bir yılı, sergi birkaç ülkeyi kapsayacaksa iki yılı geçemez. Bu sürelerin, serginin yer değiştirilmesi dolayısıyla uzatılması için yeniden izin alınması gerekir.

Görevliler

Madde 7- Yurt dışına götürülecek sergilerde serginin niteliği ve niceliğine göre yeteri sayıda uzman Kültür Bakanlığınca görevlendirilir. Görevlendirilecek uzman Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü merkez ve taşra örgütünde en az üç yıl görev yapmış ihtisas elemanlarının arasından tercihen yabancı dil bilenlerden seçilir. Görevliler birden fazla ise bunlardan biri başkan olarak belirlenir. Kültür Bakanlığına bağlı müzeler dışındaki kuruluşlardan eser gönderildiği takdirde, ilgili kuruluşlardan gerektiğinde ayrıca yeteri kadar eleman gönderilebilir.

Alınacak Tedbirler

Madde 8- Sergi sırasında taşınır kültür ve tabiat varlıklarının sağlığının bozulması, emniyetinin yeterli olmaması, çevre koşullarının uyumsuzluğu taahhütlere uyulmaması gibi durumlarda görevli veya görevliler gerekli önlemlerin alınmasının mahallindeki sorumlu makamlardan isteyebilecekleri önlemlerin derhal alınmaması durumunda, gereğinin sağlanmasını veya serginin tamamının veya bir kısmının geri getirilmesini o ülkedeki diplomatik temsilciliğimiz veya konsoloslüğümüz kanalıyla talep edebilir.

Elçilikler ve Uluslar arası Kuruluşlar ile Konsolosluklar Mensubu Diplomatik Statüye Sahip Kişilere İlişkin Hususlar

Madde 9- Türkiye’de görevli yabancı elçilikler ve uluslar arası kuruluşlar ile konsolosluklar mensubu diplomatik statüye sahip kişiler, ülkemize gelişlerinde ev eşyalarının ithali için Dışişleri Bakanlığınca verecekleri takrire ekli listeye, beraberlerinde getirdikleri yabancı kökenli kültür varlıklarının (Koleksiyonlar dahil), her birinin niteliklerini belirten fotoğraflı envanter listesini eklemek zorundadırlar. Bu listenin bir örneği Dışişleri Bakanlığı tarafından Kültür Bakanlığınca ulaştırılır. Bahsi geçen kişiler, Türkiye’yi terk edişlerinde beraberlerinde getirdikleri kültür varlıklarını bu listeye uygun olarak ülke dışına çıkarabilirler.

Devlet Müzelerine Bağışlama

Madde 10- Bu yönetmeliğin 9 uncu maddesine göre yurda getirilen taşınır kültür ve tabiat varlıkları ülke içinde satılamaz, başkalarına devredilemez. Ülke dışına çıkarılamaz çıkarılmak istenmediği takdirde ancak devlet müzelerine bağışlanabilir.

Yurt İçinde Kültür Varlığı Edinme

Madde 11- 2863 sayılı kanun ile ilgili yönetmelik hükümlerine göre yurt içinde korunması gerekli kültür ve tabiat varlığı edinen elçilikler ve uluslar arası kuruluşlar ile konsolosluklar mensubu diplomatik statüye sahip kişiler yurt dışına çıkışlarında bunları beraberinde götüremezler. Bunların yurt içinde değerlendirilmesi 10 uncu madde hükümlerine tabidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yürürlük ve Yürütme

Madde 12- Bu yönetmelik yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Madde 13- Bu yönetmeliği Kültür Bakanı, Dışişleri Bakanı ve Milli Savunma Bakanı yürütür.